פרשת וישלח ||| שנת תשפ"ז לפ"ק ||| גליון קע"ח

הביני

שיעורי הרב שמעון שפיצער שליט"א

"להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים"

הביני
שיעורי הרב שמעון שפיצער שליט"א

באידיש

א כך אבטח
ד מידות טובות
ח נקודה למחשבה

כך אבטח

המאור שבה מחזירו למוטב;

אַ לעבן פון בטחון דורך די ליכטיגקייט פון תורה

חובת הלבבות שער הבטחון שיעור פ"ה, יום ראשון פרשת בא, ד' שבט תשפ"א

חלק ב'

א

כי בם חייתנו; בלויז דורך 'יגיעת התורה' קען מען אָטעמען די ידיעות פון אמונה

דער שכל ווייסט שוין אַלעס...

אין ספר **אביר הרועים** ווערט געברענגט וואָס הרה"ק בעל **אבני נזר** זי"ע האָט פאַרציילט, אַז אַלס יונגערמאַן איז ער אַמאָל נישט געווען געזונט און די דאָקטוירים האָבן אים אָנגעזאָגט אַז ער דאַרף רוען און ער טאָר זיך נישט אָנשטרענגען צו לערנען בעיון. בלית ברירה האָט ער געלערנט לייכטערע מוסר ספרים.

איינמאָל האָט אים זיין שווער, הרה"ק **מקאָצק** זי"ע, געפרעגט אין וועלכע ספר ער קוקט אַריין, האָט דער אבני נזר געזאָגט אַז ער האָט געלערנט דעם ספר **'בחינות עולם'** - אַ פריערדיגער מוסר ספר וואָס ברענגט שטאַרק אַרויס די הבלים פונעם עולם הזה.

האָט דער קאָצקער רבי געזאָגט פאַר זיין איידעם: וואָס האָט דער ספר מחדש געווען? אַז די וועלט איז הבל הבלים? דאָס פאַרשטייט שוין דער שכל זייער גוט. די שאלה איז נאָר, **וויאַזוי וועט עס די פלייש פאַרשטיין? וויאַזוי וועט עס דער גוף דערהערן?** אָבער אַז מ'לערנט אַ בלאַט גמרא בעיון, דעמאָלט וועט אויך דער גוף וויסן אַז די וועלט איז הבל הבלים!

יגיעת התורה טוישט דעם מענטש

דאָס הייסט אַז מ'קען רעדן פון אמונה, מ'קען חזר'ן אַז די בליק פון דער וועלט איז שקר, און דער שכל דערהערט עס טאַקע. **דער מענטש ווייסט עס גוט, אָבער דער גוף ווייסט עס נאָכנישט.** ס'איז נאָר דאָ איין וועג וויאַזוי די ידיעה זאָל אויך אַריינגיין אינעם גוף. **נאר דורך לימוד התורה!**

דער קאָצקער רבי האָט צוגעלייגט, אַז אין די שירה פון האזינו, ווען משה רבינו האָט געזאָגט: **'יערוף כמטר לקחי, תזל כטל אמרתי'**, האָט ער דורכדעם גע'פועל'ט פאר אַלע דורות אַז די תורה, 'כי לקח טוב', **זאל אַריינשיינען אין אידישע קינדער**, פונקט ווי רעגן וואָס מאַכט אַז די ערד זאל וואַקסן. דאָס זענען געווען די ווערטער מיט וואָס משה רבינו האָט זיך געזעגנט פון אידן פאר זיין הסתלקות פון דער וועלט, אַז ווען אַ איד לערנט תורה מיט אַ יגיעה, טוישט עס גענצליך דעם מענטש, עס מאַכט אים פאר אַ נייע סאָרט מציאות.

מ'דאַרף האָבן ביידע חלקים

קומט אויס אַז ווען אַ איד לערנט תורה ביגיעה, מיט'ן ריכטיגן צוגאַנג, מיט ענוה און יראת שמים, מיט קדושה וטהרה, אָבער ער האָט נאָכנישט געלערנט די ענינים פון אמונה ובטחון, באַקומט ער טאַקע אַ געוואַלדיגע איידלקייט, אָבער **ס'פעלט די פשוט'ע ידיעה וויאַזוי צו באַטראַכטן זאַכן אין לעבן.** פון דער אַנדערער זייט, אויב דער מענטש לערנט נאר ענינים פון אמונה ובטחון, אָבער ער לערנט נישט קיין תורה ביגיעה, האָט ער טאַקע באַקומען די ריכטיגע ידיעות, **אָבער ער האָט נישט די נשמה פון יגיעת תורה**, וואָס זאָל אים געבן די כוחות זיך צו קענען מתגבר זיין אויף די פאַלשע ידיעות פונעם עולם השקר.

דער שלימות איז דוקא ווען די ביידע זאַכן טרעפן זיך: דער מענטש **אַרבעט אויף אמונה ובטחון**, ער לעבט דערמיט און חזר'ט עס, און בנוסף לזה **לערנט ער פלייסיג**, ער האָרעוועט מיט אַ יגיעה אין תורה, דעמאָלט ווערט ער אַן אמת'ער איד. די תורה גיבט אַריין **אַ כח אין די אַלע ידיעות פון אמונה וואָס ער ווייסט שוין פון לאנג**, און די תורה העלפט אים זיך מתגבר צו זיין אויף למעשה קעגן די אַלע פאַרבלענדענישן פון דער וועלט.

נישטאָ קיין אַנדערע וועג - נאר תורה

הגה"צ רבי **ישראל יצחק רייזמאַן** זצ"ל האָט דערציילט אַז אַלץ קינד האָט אים זיין טאַטע אָפּגעשריבן אַ סדר הלימוד: שטיי אויף זייער פרי פאַרטאָגס, נאָך אינמיטן נאַכט, לערן חומש רש"י, אַ פּרק משניות, אַ בלאַט גמרא רש"י תוספות, אַ בלאַט שלחן ערוך, אַ בלאַט זוהר הק', א.א.וו.

און דערנאָך האָט זיין טאַטע צוגעשריבן: דו זאָלסט וויסן אַז יעדן אינדערפרי גייסטו אַריין אין אַ וועלט וואָס איז זייער מגושם און וואָס מאַכט קרום דעם שכל. **דאָס פאַסירט יעדן טאָג פונדאָסניי**, ווי חז"ל זאָגן 'יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום'. ווען מ'גייט נאר אַביסל אַריין אין דער וועלט ווערט מען שוין באַלד פאַרקרומט. דעריבער איז נאָר דאָ איין רעצעפּט, איין רפואה: דו האסט נישט קיין אַנדערע ברירה, נאר אַז **גלייך אינדערפרי זאָלסטו לערנען דעם גאַנצן סדר הלימוד.** דאָס וועט דיר געבן שפּייז פאר די נשמה אַז דו זאָלסט נישט ווערן פאַרקרומט.

אַלע צדיקים האָבן געזאָגט די זעלבע זאַך, אַז לימוד התורה ביגיעה איז די איינציגע זאַך וואָס קען העלפן דעם מענטש צו זען דעם אמת. ווען מ'האָט געפרעגט הרה"ק רבי **דוד משה מטשאָרטקוב** זי"ע וואָס וועט זיין פאַר ביאת המשיח? דער חושך און די הסתרה וועט דאָך זיין אַזוי שטאַרק, וויאַזוי וועט מען מצליח זיין? האָט ער געזאָגט: **איך האָב נאר איין עצה, מ'זאָל זיך אַריינלייגן דעם מח אין לערנען. דאָס וועט העלפן אַז מ'זאָל ווערן געראַטעוועט פון דעם חושך.** אַלע אַנדערע ידיעות פון אמונה ובטחון זענען זייער וויכטיג, מ'דאַרף עס האָבן ווייל אָן דעם ווייסט מען נישט וואָס צו טראַכטן, אָבער **די תורה גיבט אַריין די נשמה** אַז די אַלע וויכטיגע ידיעות זאָלן טאַקע אַריינגיין אינעם מענטש.

צוריקגיין צו אביי ורבא

מ'האָט אַמאָל געפרעגט הרה"ק **מסאַטמאַר** זי"ע: דער רבי רעדט אַזויפיל אויף די כפירה וואָס איז זיך מתגבר, אויב דער מצב איז אַזוי געפערליך יעצט, וואָס וועט זיין אין פופציג יאָר אַרום? האָט דער סאַטמאַרער רבי געענטפערט: **"אויב משיח וועט נישט קומען ח"ו, וועט מען צוריקגיין צו אביי ורבא".**

דו ווייסט וואָס אביי ורבא טוט פאַר'ן מענטש? די תורה גיבט אַריין אַ ספּעציעלע כח אַז נאָכדעם וואָס אַ איד לערנט חובת הלבבות, נאָכדעם וואָס ער חזר'ט 'אני מאמין', און ער טייטשט עס איבער אויף אידיש, **מאַכט אים די תורה אויסגעאיידלט אַז ער זאָל באמת קענען אויספירן די אַלע ידיעות פון אמונה,** און ער זאָל זיך קענען שטאַרקן קעגן אַלע שקרים פון דער וועלט.

הרה"ק רבי **ישכר דוב מבעלזא** זי"ע האָט געזאָגט: "דער יצר הרע וועט אייך לאָזן זאָגן תהלים, ער וועט אייך לאָזן גיין אין מקוה, און ער וועט אייך לאָזן גיין נאָך געלט פאר צדקה, **אָבער אַ בלאַט גמרא לאָזט ער נישט לערנען, ווייל דאָרט איז זיין טויט!"** - וועגן דעם פאַרלייגט זיך טאַקע דער יצר הרע אַזוי שטאַרק אויף דעם ענין פון לימוד התורה, ווייל ער ווייסט אַז למעשה איז נישטאָ נאָך אַ זאַך וואָס פאַרמאָגט אַזאַ שטאַרקן כח צו טוישן דעם גאַנצן מהות פונעם מענטש.

אויסגעריינינגט דעם מח מיט מהרש"א

אַ איד איז אַמאָל געקומען צום **בעלזער רב** זי"ע זיך אָפּרעדן אויף מחשבות זרות וואָס לאָזן אים נישט קיין מנוחה, האָט אים דער בעלזער רב געזאָגט אַז **ער זאָל לערנען צוויי שטיקלעך מהרש"א יעדן טאָג.** שפּעטער האָט דער איד פאַרציילט אַז ער האָט געשפּירט בחוש וויאַזוי דער לימוד פון מהרש"א האָט ממש אויסגעפיצט און אויסגעריינינגט זיין מח.

אויסער דעם גרויסן כח הקדושה וואָס געפינט אין די הייליגע ווערטער פונעם מהרש"א, ליגט דאָ אויך אַ פּשוט'ע הסבר, ווייל יעדער מהרש"א איז דאָך אַ גאַנצער חשבון וואָס **מ'דאַרף דערצו גוט אָפּלערנען די סוגיא און פאַרשטיין אַלע מהלכים פון דער גמרא תוספות.** די זאַך אַליין רייניגט פּשוט אויס דעם מח פונעם מענטש!

ס'אַרבעט אַלעמאָל צוזאַמען

ס'איז באמת אַ פּלא'דיגע זאַך: אַ מענטש קען לערנען מסכת שבועות אָדער מסכת כריתות, און **דאָס גייט אים העלפן אַריינלייגן אין זיין האַרץ די אַלע ידיעות פון אמונה ובטחון** וואָס ער האָט אַמאָל געהערט. אָן קיין לערנען וועט ער זיך נישט קענען טוישן.

דאָס גיבט צו פאַרשטיין פאַרוואָס מ'זעט אַסאַך מאָל מענטשן וואָס זענען עוסק צו קונה זיין ענינים פון אמונה אָבער **ס'איז זיי שווער דאָס צו מקיים זיין אויף למעשה.** און פון דער אַנדערער זייט זענען דאָ מענטשן וואָס זענען יאָ מצליח אַריינצונעמען די ידיעות ביי זיך. זיי לעבן מיט אמונה ובטחון.

צומאָל טראַכט אַ מענטש: "יענער איז עוסק אין התמדת התורה, אָבער איך בין עוסק אין אמונה ובטחון. דאָס איז מיין עסק און דאָס איז זיין עסק"... באמת דאָס זענען נישט קיין צוויי באַזונדערע זאַכן! **די תורה ברענגט אַז מ'זאָל טאַקע אַריינגעמען אין זיך די אמונה.** אויב מ'לערנט נישט, וועט מען נישט מצליח זיין דערמיט, **ס'איז נישטאָ נאָך אַ וועג** אָנצוקומען צו קענען אמת'דיג לעבן מיט אמונה!

אויב מ'וויל זיין אַן ערליכער בעל הבית, דאַרף מען מתפּלל זיין אַז דער אויבערשטער זאָל געבן די צייט און כוחות, סיי די כוחות הגוף און סיי די כוחות הנפש, אַז **מ'זאָל קענען זיצן און לערנען מיט אַן ערנסטקייט,** ווייל אָן דעם וועט זיין נשמה נישט באַקומען דעם מזון צו קענען זען די וועלט מיט אַן אמת'דיגן בליק.

ב

נשים במאי זכיין; וויאַזוי קענען פרויען באַקומען די מתנה פון לעבן מיט בטחון

נשים דאַרפן פּונקט אַזוי האָבן בטחון

אַצינד פרעגט זיך אָבער די שאלה: ביי מתן תורה זאָגט דער פּסוק: 'כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל' - דער אויבערשטער האָט געגעבן די גאַנצע תורה סיי פאר די מענער און סיי פאר די פרויען. די פרויען ווערן אפילו פריער דערמאַנט אינעם פּסוק. **זיי זענען געהעריג מחויב מיט אַלעס פון דער תורה.** נאר ביי מצוות עשה שהזמן גרמא זענען זיי פּטור, ווייל זיי האָבן אַן אַנדערע תפקיד. אַזויווי כלל ישראל איז איינגעטיילט צווישן כהנים, לויים און ישראלים, און יעדער האָט זיך זיין באַזונדערע תפקיד, אַזוי איז אויך דאָ 'אנשים' מיט 'נשים', וואָס יעדער איינער האָט זיך זיין חלק. אָבער ווען ס'קומט צו די עיקר נקודות פון אידישקייט און צו די יסודות פון אמונה **איז דאָך נישט קיין שום ספק אַז די פרויען זענען גאָרנישט ווייניגער פון די מענער,** זיי זענען אויף דער זעלבער מדריגה.

אויסערדעם זעט מען דאָך במציאות, אין דער פּראַקטישער וועלט, אַז פרויען דאַרפן פּונקט אַזוי צוקומען צו אמונה ובטחון, **נישט ווייניגער ווי די מענער.** נו, אויב מ'קען נישט אָנקומען צו אמת'ע אמונה ובטחון אָן זיך פּלאָגן אויף תורה, אויב די איינציגע וועג פאר בטחון איז דורך לערנען אַ בלאַט גמרא מיט תוספות און מהרש"א, **וויאַזוי קענען פרויען אָנקומען צו בטחון?**

מילא ביי קליינע קינדער קען מען נאָך פאַרשטיין אַז **דער סדר פון חינוך אַרבעט אַזוי:** מ'רעדט און מ'זאָגט ידיעות פון אמונה פאַר'ן קינד, מ'פאַרציילט אים מעשיות פון השגחה פּרטית, מ'זאָגט אים אַלע ערליי חיזוק ווערטער, כאָטש דאָס קינד האָט יעצט נאָכנישט קיין דעת, אָבער מ'האָפט אַז ווען ער וועט עלטער ווערן, און ער וועט לערנען תורה מיט אַ יגיעה, וועט דורכדעם **אַריינגיין אין זיין נשמה די אַלע הייליגע דיבורים וואָס ער האָט געהערט אַלץ קינד.** אָבער פרויען האָבן דאך בכלל נישט קיין שייכות מיט לימוד התורה, וויאַזוי קענען זיי אָנקומען צו לעבן מיט אמונה?

> **אַ בלאַט גמרא לאָזט ער נישט לערנען, ווייל דאָרט איז זיין טויט!**

וויאַזוי קענען פרויען באַקומען די רעזולטאַטן פון תורה?

זאָגן די מפרשים, אַז דאָס איז טאַקע די טיפקייט פון דער שאלה וואָס די גמרא פרעגט (ברכות יז, א): **נשים במאי זכיין? וויאַזוי זענען די נשים זוכה צו עולם הבא?**

די שאלה פון דער גמרא איז נישט וויאַזוי די נשים זענען זוכה צו עולם הבא, ווייל **ס'איז דאָך פּשוט אַז זיי באַקומען שכר לעתיד לבא!** זיי ברענגען קינדער אויף דער וועלט, זיי זענען מחנך די קינדער צו גיין אויפ'ן ריכטיגן וועג, צומאָל איז זייער אַרבעט נאָך אפילו שווערער ווי די אַרבעט פון די מענער. זיי זענען דאָך מקיים בשלימות זייער תפקיד פון עבודת ה'. וואָס איז בכלל די שאלה 'הני נשים במאי זכיין?'

נאר, זענען די מפרשים מסביר, אַז למעשה איז

דאָ אַ געוויסע נקודה וואָס די נשמה פון אַ איד קען נאר באַקומען דורך תורה, און קיין שום אַנדערע זאַך קען דאָס נישט ברענגען. אויף דעם פרעגט די גמרא: **וויאַזוי קענען פרויען אָנקומען צו די מדריגות וואָס מ'קען זוכה זיין דערצו בלויז דורך לימוד התורה?** אויף ׳ענער וועלט וועלן זיי אודאי זוכה זיין צו עולם הבא. די שאלה איז געווען כלפי די וועלט, וויאַזוי וועלן זיי באַקומען די מתנות וואָס מ'קען באַקומען דאָ אינעם עולם הזה דורך לימוד התורה?

דער שכר פון עולם הבא האָט מען געבויעט אין עולם הזה

ס'איז באַקאַנט וואָס די **ספרים הק'** זאָגן, אַז דער שכר פון עולם הבא איז ׳ענער וועלט, וועט נישט זיין עפּעס אַ נייע מציאות וואָס מ'וועט דעמאָלט באַקומען, נאר **ס'איז בעצם די זעלבע וועלט וואָס דער מענטש האָט אַליין געבויעט זייענדיג דאָ אין עולם הזה.** די מדרגות וואָס אַ מענטש האָט באַקומען אויף דער וועלט, וועט ער האָבן אויף ׳ענער וועלט. ווי ס'שטייט אין ספה"ק **בית אהרן**: ׳עולם הבא - עולם שכבר בא׳, עולם הבא מיינט נישט נאר ס'איז אַ וועלט וואָס גייט קומען, נאר ס'איז די וועלט וואָס מ'האָט שוין אויפגעבויעט דאָ.

וועלן די גמרא פרעגט וויאַזוי פרויען זענען זוכה צו עולם הבא, איז בעצם די שאלה: **וויאַזוי זענען זיי זוכה ׳דאָ אויף דער וועלט׳ צום עולם הבא?** מ'קען טאַקע הערן שיעורים פון אמונה ובטחון, מ'קען זיך מחזק זיין מיט אַלע מעשיות און ענינים, אָבער מ'דאַרף דאך אויך האָבן דעם חלק פון ׳יגיעת התורה. אָן דעם קען מען נישט דערגרייכן די עבודה פון בטחון?!

ג

שעשני כרצונו; אויך אידישע טעכטער קענען אָנקומען צו אַלע מדריגות פון אמונה

אַ חלק אין דער תורה פון די מענער

די גמרא ענטפערט דאָרט אויף דער שאלה, אַז די פרויען זענען זוכה דורכדעם וואָס **זיי טראָגן די קינדער אין בית המדרש און העלפן די מענער לערנען.** די גאַנצע סיבה פאַרוואָס אַ איד קען זיצן און לערנען, איז סיי ווייל זיין מאַמע האָט זיך אָפּגעגעבן מיט אים יונגערהייט, און סיי ווייל אין שטוב העלפט מען אים.

בפשטות קוקט דאָס אויס ווי אַ ׳ישׁשכר זבולון׳ געשעפט, אַז די מענער אַליין וואָלטן נישט געקענט אן די נשים, דעריבער האָבן די נשים אויך אַ חלק אין דעם לימוד התורה, און זיי באַקומען דעם שכר פון תורה. אָבער למעשה בלייבט נאָך שוועד צו פאַרשטיין, ווייל סוף כל סוף, האָבן די פרויען נישט קיין יגיעה פון לימוד התורה. זיי פלאָגן זיך טאַקע אויף טעכנישע הילף פאר די קינדער און די מענער, אָבער **זיי האָבן נישט קיין תוספות און קיין מהרש"א.** אודאי וועלן זיי באַקומען שכר אויף ׳ענער וועלט, אָבער וואָס וועט זיין אויף דער וועלט? פרויען דאַרפן דאך האָבן אמונה אויף ׳עדן טריט און שריט, נישט וויניגער ווי די מענער, און אדרבה, זיי קענען דאָס שפּעטער איבערגעבן פאַר די קינדער, און אַריינברענגען דעם גענוואַלדיגן ליכטיגקייט אין שטוב. **וואָס וועט זיין מיט די קלאָרקייט אין אמונה וואָס מ'קען באַקומען בלויז דורך תורה?**

די נקודה פון יגיעת התורה איז דער ביטול פאַר'ן רצון ה'

דער תירוץ דערויף איז: אַז ווען יגיעת התורה לייגט אַריין די ׳ידיעה פון אמונה, אַרבעט דאָס **אויף אַן אופן פון סגולה**; מיט'ן שכל קען מען נישט מסביר זיין פאַרוואָס ווען אייַנער האָט געלערנט אַ סוגיא אין מסכת ׳במות, וועט דאָס אים אַריינברענגען אַ ׳ידיעה פון אמונה אין האָרץ. **דאָס איז אַ כח סגולי וואָס ליגט אין דער תורה.**

וויאַזוי אַרבעט עס טאַקע? ווייל ווען אַ מענטש פלאָגט זיך אויף תורה, **דאַרף ער דערבייַ אַריינלייגן זיין גאַנצע מח.** ער דאַרף זיך משעבד זיין מיט'ן גאנצן כח פאר תורה. **עס ליגט אין דעם אַ געוואַלדיגע ביטול פאַר'ן אויבערשטן.** ער וואַרפט אַוועק די גאַנצע וועלט און ׳יצט לערנט ער. ס'איז נישט קיין לייכטע ביטול, און ס'איז דאָ אַ גרויסער ׳יצר הרע דערויף. **די מאָס ביטול וואָס פאָדערט זיך ביים לערנען תורה, איז נישטאָ אויף קיין שום אַנדערע פלאַץ,** און היות דער מענטש האָט געטון דאָס זייניגע, ער האט זיך מבטל געווען פאַר'ן רצון ה', **גיבט אים דער אויבערשטער אַ שכר** אַז ער זאָל באַקומען די ׳ידיעה פון אמונה.

די ׳ידיעה׳ קומט נישט ווי אַ רעזולטאַט פון די ׳יגיעה׳, נאר **ס'איז אַ מתנה** פון הימל. דער אויבערשטער זאָגט: **דו האסט זיך געפלאָגט און זיך מבטל געווען אויף איין פלאַץ, וועל איך דיר געבן אַ מתנה אויף אַן אַנדערן פלאַץ.**

נשים קענען זיך אויך מבטל זיין פאַר'ן אויבערשטן

אויב אַזוי פאַרשטייט מען, אַז ביי פרויען איז די זעלבע זאַך, ווייל **זיי זענען זיך אויך מבטל פאַר'ן רצון ה' צו העלפן די קינדער און מענער לערנען,** כאָטש ס'איז צומאָל זייער שוועד. זיי וואָלטן געווואָלט טון געוויסע זאַכן, און זיי האָבן אַ גרויסע יגיעה אַוועקצונעמען די אייגענע רצונות און מחליט זיין: "איך וויל אים נישט שטערן פון זיין קביעות עתים, איך וויל נישט אַז דאָס קינד זאל ווערן געשטערט פון לערנען".

צומאָל איז דאָ אַ שטוב מיט יונגלעך און מיידלעך, און מ'וואָלט געווואָלט טון אַ געוויסע זאַך וואָס איז גאַנץ באַ׳טעמ׳ט און געשמאַק, ווי אַרויספאָרן צו געוויסע פלעצער, אָבער **מ'טוט עס נישט, ווייל דאָס יונגל דארף ממשיך זיין די סדרי הלימוד** און מ'קען אים נישט מבטל תורה זיין; וויפיל יגיעות און וויפיל מסירת נפש, קלענערע און גרעסערע, איז דאָ ביי אידישע מאַמעס; קומט אויס אַז **די פרויען האָבן אויך די זעלבע ביטול און יגיעה פאר תורה,** און פונקט ווי די מענער באַקומען אַ מציאה פון אמונה, באַקומען די פרויען אויך די מתנה אַז די אמונה זאל אַריינגיין אין זייער האַרץ.

פרויען באַקומען אמונה אויך אָן קיין תורה

אָבער אין צוגאָב דערצו, שטייט אין **מהר"ל,** אַז דער אויבערשטער האָט אויסגעשטעלט אַז ווען נשים טוען זייער תפקיד, **קענען זיי צוקומען צו דער מדריגה פון לעבן מיט אמונה, אויך אָן קיין לימוד התורה.** ווען דער מאַן וואָלט נאר געטון דעם חלק פון הערן און לערנען אמונה, וואָלט ער טאַקע נישט צוגעקומען צו אַזאַ שלימות פון אמונה, אָבער די פרויען קענען יאָ דאָרט אָנקומען!

ביי זבולון שטייט: ׳שמח זבולון בצאתך וישׁשכר באהלך׳, און **חז"ל** זאָגן אַז בצאתך מיינט לעולם הבא, ער וועט טאַקע באַקומען שכר אויף ׳ענער וועלט וויייל ער האָט געהאָלפן תורה, אָבער **אויף דער וועלט האָט ער נישט די שמחה און דעם אור פון אמונה,** וויייל סוף כל סוף האָט ער נישט אַליין געלערנט.

דאָס איז אָבער נאר **וויייל ער איז אַ מאַן,** און זיין נשמה האָט געדאַרפט באַקומען די ׳יגיעה פון תורה. דעריבער וועט ער באַקומען שכר פאַר'ן שטיצן תורה, אָבער נאר אויף ׳ענער וועלט. אַנדערש זענען אָבער נשים, וואָס **זיייר נשמה איז אויסגעשטעלט לכתחלה אַז זיי זענען נאָנטער צו באַקומען אמונה.** פרויען מאַכן די ברכה ׳שעשני כרצונו׳, דער אויבערשטער האָט זיי באַשאַפן ׳כרצונו׳, זיי זענען שוין דאָרט! זיי דאַרפן נישט האָבן די תורה וואָס זאָל זיי ברענגען צו אמונה. ווען זיי טוען זייער תפקיד מיט אַן ערליכקייט, דעמאָלט **קומען זיי אָן צום זעלבן שטאַפּל פון אמונה,** פונקט ווי מענער קומען אן דורך לימוד התורה.

סוף דבר: הערן און לערנען ׳ידיעות און חיזוק פון בטחון איז טאַקע זייער אַ וויכטיגע זאַך, אָבער אויסערדעם דאַרף דער מענטש האָבן נאָך אַ חלק: **׳יגיעת התורה וואָס וואַשט אויס דעם מח.** ווען אַ איד פלאָגט זיך אויף לערנען, ווערט זיין גוף אָפּגעשטילט און זיין נשמה ווערט לעבעדיג. ווי מ'זעט ביי ריש לקיש (בבא מציעא פד, א) אַז תורה האָט אָפּגעשוואַכט דעם גוף און באַלאָכטן די נשמה. ווען דאָס פאַסירט וועט דער מענטש זען וויאַזוי **ס'טוישט זיך די וועג וויאַזוי ער קוקט אויף זאַכן.** ער וועט אָנהויבן דערהערן די אמונה ריכטיג אין האַרץ.

מדות טובות

לא טוב היות האדם לבדו;

וויאזוי צו מקיים זיין 'לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו'

יום שני פרשת וירא י"ב חשון תשפ"ו

חלק ב'

א

וראה בטוב; זען די פנימיות'דיגע שיינקייט פון אַ צווייטן איד

אָפּטיילן צוויישן דעם מענטש מיט זיינע מעשים

איינס פון די וועגן וויאַזוי צו לעבן ריכטיג, איז צו זיין אַ 'מכבד את הבריות', ווי דער **בית אהרן** איז מסביר: **לידע שהם ברואי ה'** - מ'זאָל מכבד זיין אַ צווייטן מענטש, ווייל ער איז באַשאַפן געווָארן פונעם אויבערשטן!

ס'איז דאָ אַ גרויסער טעות פון מענטשן, אַז זיי טייטשן זיך אַליין אָפּ **לויט זייער חיצוניות'דיגע פעולות אָדער מעשים**, און נישט לויטן אמת'ן מהות וואָס זיי זענען באמת.

דאָס איז זייער אומריכטיג, ווייל פונקט אַ 'כהן' ווערט נישט אויס 'כהן' צוליב סיי וועלכע זאַכן וואָס האָבן פאַסירט מיט אים. דאָס זעלבע ווערט אַ איד נישט אויס איד, אפילו אויב ער איז חלילה דורכגעפאַלן. זיין מהות אַלץ איד איז אַ מציאות. ישראל אף על פי שחטא - ישראל הוא. אודאי נעמט מען נישט אַראָפּ פון די האַרבקייט פון עבירות, אָבער מ'דאַרף האָבן די ריכטיגע הגדרה: **ס'איז דאָ 'דו', און ס'איז דאָ די 'מעשה וואָס דו האסט געטון'**, אָבער דאָס איז נישט 'דו'!

אַ קינדערישע וועג פון אָפּשאַצן מענטשן

מיר האָבן דעם פאַלשן בליק, סיי ווען מ'קוקט **אויף זיך אַליין** און סיי ווען מ'קוקט **אויף אַנדערע.** ווען מיר ווילן מכבד זיין אַ צווייטן מענטש, קוקט מען די ערשטע זאַך אויף זיין לעבנס געשיכטע: "לאָמיר זען אויב ער האָט עפּעס וואָס כ'קען אים שעצן דערפאַר". דאָס איז אָבער נישט קיין ריכטיגער בליק: **דו ביזט מכבד די זאַכן וואָס ער האָט געטון, אָדער דו ביזט מכבד אים אַליין?**

צום באַדויערן זענען מיר זענען איינגעוואָרצלט מיט דעם מהלך המחשבה **נאָך פון אַלט קינד,** ווען מ'האָט געהאַט וויניג שכל. קינדער זענען צוגעוואוינט אָפּצושאַצן אַנדערע לויט זייערע מעשים: "ענער איז אַ גוטער יונגל, ער איז אַ ווילדער יונגל, ער איז אַ מאָדנער יונגל"... **דאָס קינד זעט אַלעס זייער אויבערפלעכלעך,** ווייל ער פאַרשטייט נישט וואָס עס מיינט 'די עצם מהות פון אַ איד'.

אויך שפּעטער אין ישיבה, מאַכט זיך אָפּט אַז דער משגיח, וואָס איז אַ בר דעת, באַמערקט ווי איין בחור פּרובירט נאָכצומאַכן אַ צווייטן בחור, און דער משגיח פרעגט אים: "וואָס דאַרפסטו אים נאָכמאַכן. דו ביזט דאָך אַזאַ גוטער בחור". זאָגט דער בחור: "יאָ, **אָבער ענער קומט אַהאַלבע שעה פריער,** און ער לערנט אויך בין הסדרים"...

דער משגיח וויל אים גאָרנישט זאָגן, ווייל ער וויל נישט רעדן לשון הרע, אָבער ער טראַכט צו זיך: "וואָס ביזטו בכלל מדמה מילתא למילתא, דו ביזט אַסאַך שטאַרקער פון אים, סיי מיטן כשרון, סיי מיטן גאַנצן געשטעל".

וועג מ'פאַלט פאר עשירים

דער פּראָבלעם איז, אַז וועג מיר ווערן עלטער, טוישט מען נישט דעם קינדערישן מהלך המחשבה, מ'איז ווייטער מחשיב מענטשן צוליב זייערע מעשים, נאר מ'טוישט דעם לבוש אַרום. אַ ביישפּיל דערצו, איז די נאַרישקייט פון **שעצן און אַרויפקוקן אויף מענטשן וואָס האָבן געלט.**

ס'איז טאַקע דאָ אַזאַ באַגריף פון 'רבי מכבד עשירים', אויב ס'קומט פונעם ריכטיגן פלאַץ. אָבער ס'איז דאך אַזאַ ביליגקייט צו מכבד זיין איינעם, **בלויז ווייל ער האָט געלט!** מ'דאַרף אודאי מכבד זיין יעדן איד, ווייל ער איז אַ איד מיט אַ נשמה, אָבער כ'זע נישט אַז דו זאָלסט אַזוי מכבד זיין אַנדערע וואָס האָבן נישט קיין געלט... מ'קען פאַרשטיין אַז מענטשן ווילן זיין נאָענט מיט אַ געשמאַקער איד וואָס ס'איז אַנגענעם צו פאַרברענגען מיט אים. אָבער **פאַרוואָס לויפסטו נאָך יענעם עושר וועלכער דרייט זיך אַרום אַגאַנצן טאָג מיט טענות ומענות אויף דער גאַנצער וועלט?** ס'איז דאך סתם אַ טפשות! דער פּראָבלעם דערפון איז נישט וויל מ'טאָר נישט, און נישט וויל ס'איז חנופה, און נישט וויל ס'איז אַ חסרון אין בטחון, נאר אויסער די אַלע זאַכן: אַזוי קליין איז דיין קאָפּ אַז דו קוקסט יענעם אַרויף צוליב אַ חיצוניות'דיגע זאַך?!

נישט אַראָפּקוקן יענעם צוליב אַ חיצוניות'דיגע שריט

דאָס זעלבע איז פאַרקערט: אַ מענטש דאַוונט אין אַ מנין און ער זעט אַז ס'איז אַלעמאָל דאָ דער איד וואָס קומט אָן שפּעט און כאַפּט זיך מיט מיטן דאַוונען. צוביסלעך אַנטוויקלט זיך אין מח דער בליק: "ענער איז אַ שוואַכער, ער קומט דאך אַלעמאָל שפּעט".

דאָס איז אַ פאַרקרומטע וועג פון טראַכטן: מ'טאָר טאַקע נישט קומען שפּעט צום דאַוונען, **אָבער וואָס האָט עס צו טון מיט דיין בליק אויף יענעם איד?**

דער מענטש טראַכט: "וואָס זאָל איך טון אַז למעשה בין איך קלוג און איך כאַפּ זייער גוט דעם מצב? איך בין געווג קלוג צו פאַרשטיין אַז יענער איז אַ מושחת און דער צווייטער איז אַן עצל, א.א.וו. אָבער למעשה איז דאָך דאָ אַ מצוה פון דן זיין לכף זכות. נו, ווייסטו וואָס, מ'קען נישט וויסן"... ער איז דן יענעם לכף זכות ווייל ס'איז דאָ אַזאַ הלכה...

דער אויבערשטער וויל נישט אַז דו זאָלסט טראַכטן גוטס אויף אַנדערע אידן **בלויז ווייל ס'איז אַ מצוה פון דן זיין לכף זכות!** דער אויבערשטער וויל אַז דו זאָלסט שעצן יענעם **'ווייל ער איז אַ איד'.** קען זיין אַז ס'איז דאָ געוויסע זאַכן וואָס ער דאַרף זיך פאַרבעסערן, אָבער ער איז אַ איד!

נישט פאָקוסירן אויף די חסרונות

דאָס איז אויך אַקטועל ביי די אייגענע קינדער. ווען מ'זעט אַז אַ קינד האָט אַ געוויסע פּראָבלעם וואָס ער דאַרף זיך אויסאַרבעטן, זאָלסטו זיך נישט נאַרן און טראַכטן אַז ער איז אַ מושלם, אָבער **זאָלסט יאָ האָבן די ריכטיגע פּראָפּאָרציע** אַז זיינע חסרונות זאלן דיר נישט אַזוי שטאַרק איבערנעמען. ס'איז טאַקע אמת אַז ער האָט דעם פּראָבלעם, אָבער **דו דאַרפסט עס נישט זען אַגאַנצן טאָג!**

משל למה הדבר דומה: אַ טאַטע שפּאַצירט מיט זיין קליינע יונגל, און ס'גייט אַריבער אַ צווייטער מענטש וואָס האָט אַ קענטיגע פּעלער אויפּן גוף. דער קליינער רופט זיך אן: "טאַטע, האסט געזען יענעם מענטש?" און דאָס קינד נעמט נישט אַראָפּ די אויגן פון יענעם. ביז דער טאַטע זאָגט אים: "ס'איז נישט קיין שיינע זאַך צו קוקן אַזוי שטאַרק אויף יענעמס פעלער".

אָבער די נאָענטע משפּחה מיטגלידער פון יענעם מענטש, **באַמערקן ניטאַמאָל אַז דער האָט דעם מום,** ס'איז בכלל נישט קיין נושא ביי זיי. פאַרוואָס? זיי לייקענען אַז ער האָט אַ פעלער? ניין, נאר **ס'איז בכלל נישט קיין נושא ביי זיי.** ס'איז זיי נישט נוגע יעצט! דאָס זעלבע דאַרף מען זיך אויסלערנען צו שעצן און זען דעם מהות פון יעדן איד, און נישט זיין פאַרנומען זיינע חסרונות.

אַריינטראַכטן אין די גוטע מעלות

איינס פון די כלים וויאַזוי מ'קען מכבד זיין אַ צווייטן מענטש, איז דורכדעם וואָס מ'טראַכט

אַריין אין יענעמ'ס תכונות הנפש און **אין די טובות וואָס יענער האָט מיר געטון.** אַזוי־ווי מ'זעט אין פּרשת וירא אַז די מלאכים האָבן געפרעגט פון אברהם: **'איה שרה אשתך'**, און רש"י ברענגט אַז זיי האָבן געוואוסט ווו שרה איז, נאר זיי האָבן געפרעגט 'כדי לחבבה על בעלה', אַז ער זאָל זען אַז זי איז אַ צנועה.

ס'איז שוועך צו שעצן אַ צווייטן מענטש בלויז וויל יענער האָט אַ נשמה... דאָס נעמט נאָכנישט גענוג איבער די הרגשים. דערפֿיבער דאַרף מען נוצן כלים דערצו, מ'דאַרף זיך דערמאַנען די מעלות וואָס יענער פאַרמאָגט, אָבער מ'דאַרף גלייכצייטיג געדענקן אַז דאָס זענען אַלעס כלים אַרויסצובערענגען יענעמ'ס **אינערליכע און אמת'ע חשיבות**, וואָס האָט נישט צוטון מיט די אַרומיגע מעשים!

זיי לוחם מיט דיינע אייגענע מחשבות, און זיי זיך מרגיל צו טראַכטן וועגן דעם צווייטנס'ס מעלות און מהות. יענער האָט אויך חסרונות? גערעכט. יעדער מענטש האָט חסרונות, איך אַליין האָב אויך חסרונות...

ב

רצונינו לעשות רצונך; דער מקבל העלפט אַרויסבערענגען די אמת'ע רצון פון דיין נשמה

שעץ זיך אַליין - וועסטו אויך שעצן יענעם

נאָך אַ נקודה: זייער אַסאַך מאָל איז די סיבה פאַרוואָס אַ מענטש שעצט נישט אַ צווייטן, **ווייל ער שעצט זיך אליינס נישט.** די צוויי זאַכן זענען געקניפּט און געבינדן. היות ער קוקט אויף זיך אַליין אַראָפּ, האָט ער אַן אינערליכן פאַרמעסט מיט יענעם, וועט איז שטאַרקער, וועט איז קלוגער, וועט איז מער אחריות'דיג. ער זאָגט עס נישט אַרויס מיט אותיות, אָבער דאָס שפּילט זיך אָפּ אינעווייניג אין זיין האַרץ. ער מוז זיין אַ 'מתכבד בקלון חבירו' וויל **אויב איך וועל יענעם קלאַפֿן, וועל איך שפּירן אַז איך אַליין בין יאָ עפּעס וועדט,** אָבער אויב כ'וועל מסכים זיין אַז יענער איז אַ מוצלח, דעמאָלט בין איך ממש אַ גאָרנישט...

ס'איז אַ שאָד, דער אויבערשטער וויל אַז מ'זאָל פאַררעכטן דעם סאָרט בליק און מ'זאָל געדענקן אַז **איר זענט ביידע מוצלחים!** מעגליך אַז יענער האָט אַ בעסערן זכרון און דו האָסט אַביסל אַ שוואַכערן זכרון, דאָס איז דאך אָבער אַ קליניגקייט כלפי דעם עצם מהות פון אַ איד. דער יצר הרע שלעפּט אונז אַז מ'זאָל זיך אַליין אַראָפּקלאַפֿן אויף די אייגענע פֿראָבלעמען, וואָס דורכדעם שפּירט מען אַז מ'דאַרף אויך יענעם אַראָפּקלאַפֿן.

יענער שטערט מיר!

נאָך אַ פּראָבלעם וואָס מאַכט זיך אָפּט ביי שלום בית איז דער מציאות, **ס'איז זייער שוועך צו שעצן איינעם וואָס שטערט מיר.** דער מענטש זאָגט אַזוי: "ווען ס'איז מיר נישט נוגע קען איך יענעם מעריך זיין. אָבער אויב יענער רעגט מיר אויף, וויאַזוי קען איך מכבד זיין? שעצונג דארף דאָך קומען פונעם הארץ. און מיין האַרץ איז ברוגז אויף אים."

ווען איינער וויל אַרויסגיין פון בית המדרש, און אַ צווייטער שטעלט זיך אַראָפּ ביים טיר און לאָזט אים בשום אופן נישט אַריבערגיין טראָץ אַלע הפצרות, איז זייער שוועך יענעם צו מעריך זיין. אפילו לאָמיר זאָגן אַז כ'וועל אַרויסזאָגן די ווערטער אַז איך שעץ אים, אָבער **דאָס געפיל וואָס כ'האָב אין האַרץ, איז אַסאַך שטאַרקער ווי סיי וועלכע ווערטער וואָס כ'קען זאָגן.** ווי דער **אור החיים הק'** זאָגט אויפֿן פּסוק 'כמעשה ארץ מצרים',

אַז בעצם דאַרף מען דינען דעם רבוש"ע מיט סור מרע ועשה טוב, אָבער וואָס קען מען טון אַז דער הרגש איז זיך משתלט און ס'איז שטאַרקער ווי אַלע שכל'דיגע חשבונות.

דער אמת'ער רצון פון דיין נשמה

דערפֿיבער קומען חז"ל און זאָגן: אויב דו וועסט בלויז זיין פאַרנומען אַרויסצובערענגען דיין אייגענעם רצון, **וועט טאָקע אַלעמאָל זיין עמיצער וואָס שטערט דיר,** און ס'וועט דיר זיין גאָר שוועך דאָס צו אַקצעפּטירן.

דערפאַר איז וויכטיג צו פאַרשטיין, אַז דער אויבערשטער זאָגט: **"איך ווייס וואָס דיין נשמה דארף האָבן, און איך שטעל דיר צו אַ מקבל וואָס זאָל אַרויסברענגען דיין אמת'ע רצון."** דער רבוש"ע האָט דאָ געשטעלט דעם מקבל כדי אַרויסצובערענגען וואָס דיין נשמה ווייל! אַזוי אַזוי, קען מען זיך אַלעמאָל באַרואיגן, יעצט אויף דער מינוט האָב איך טאָקע עפּעס געוואָלט און איינער שטערט מיר, אָבער דער אויבערשטער האָט אַזוי אויסגעשטעלט אַז דער מקבל זאָל זיין נעבן מיר, כדי אַרויסצובערענגען מיין אמת'ע רצון.

באמת דאַרף איך טאַקע האָבן צוויי לעכער...

ס'איז באַקאַנט די מעשה פון הרה"ק רבי **רפאל בערשידער** זי"ע אַז ער האָט זייער שטאַרק משתוקק געווען צו האָבן אַ טלית קטן פון ארץ ישראל, און ענדליך נאָך אַסאַך טרחות איז טאַקע אָנגעקומען אַזאַ טלית קטן. מ'האָט עס געגעבן

ס'איז דאך אַזאַ ביליגקייט צו מכבד זיין איינעם, בלויז ווייל ער האָט געלטן!

פאַר אַ שניידער צו מאַכן אַ לאַך אינמיטן, אָבער דער שניידער האָט זיך טוטע געווען און ער האָט אויסגעשניטן אַ דאָפּלטן לאַך, אַזוי אַז דער בגד איז אינגאַנצן קאַליע געוואָרן. פאַרשטענדליך אַז פאַר'ן שניידער האָט געכאַפּט אַ געוואַלדיגן פּחד, וויאַזוי דערציילט איך פאַר'ן רבין אַז אַלע טרחות זענען געגאַנגען לטמיון? אָבער וועט ער איז געקומען דערציילן וואָס דאָ האָט פאַסירט האָט אים דער צדיק געזאָגט: **"וואָס האָסטו אַזוי מורא? איך האָב געדאַרפט האָבן צוויי לעכער, איין לאַך אַריינצולייגן דעם קאָפּ, און איין לאַך כדי נישט צו ווערן אין כעס"...**

ביי יעדן מענטש איז עס אַזוי: איך האָב צוערשט געמיינט אַז איך דאַרף נאָר איין לאַך, אָבער **יעצט כאַפּ איך אַז באמת האָט מיין נשמה געדאַרפט צוויי לעכער.** אויב אַזוי שטערט מיר נישט יענער, נאר איך האָב זיך אַליין געשטערט, ווייל כ'האָב נישט גענוגענוסט וואָס מיין רצון דאַרף זיין. איך האָב געמיינט אַז איך דאַרף אַהין און איך דאַרף אַהער, אָבער **יענער האָט מיר דערמאַנט דעם אמת. יישר כח!** דער אויבערשטער האָט מיר פונקטליך צוגעפאַסט אַ מקבל וואָס זאָל מיר העלפן ערפילן מיין אמת'ן רצון מיט'ן בעסטן שלימות.

גלייב אין דער וואָס האָט געגלייבט אין דיר

ס'איז דאָ אַ וואָרט פון חיזוק פאַר אידישע מאַמעס, וואָס ס'איז אייגנטליך אמת פאר יעדן איינעם: **"דו ביזט די מאַמע וואָס איז די מערסטע פאַסיג פאַר דיינע קינדער. גלייב אין דער וואָס האָט געגלייבט אין דיר".** דו האָסט שולד -געפילן אַז דו וואָלסט געדאַרפט זיין בעסער און אַנדערש. ניין. דו ביזט די מערסטע פאַסיגע מאַמע פאר דיינע קינדער, **גלייב אין דעם רבוש"ע וואָס האָט געגלייבט אין דיר.** ער האָט דיר געטרויעט מיט אַזאַ פּקדון פון קינדער, וויל ער האָט געגלייבט אַז דו ביזט דו מערסטע פאַסיג פאַר דיין שליחות.

די זעלבע זאַך איז לגבי שלום בית: דיין אשת חיל איז די מערסטע פאַסיג פאַר דיין שלימות, גלייב אין דעם רבוש"ע וואָס האָט געגלייבט אין דיר און ער האָט דיר צוגעשטעלט אַזאַ שטוב. **פאַרשטיי אַז ס'קען נישט זיין בעסער.** דורך אירע צמצומים

קענסטו זיך מזכך זיין און זיך אויסאַרבעטן!

'זיכוך' מיינט נישט אַז ס'איז ביטער און אַז מ'דאַרף זיך פיינigen. **'זיכוך' מיינט אַז דו ווערסט אַ גרעסערע כלי פאַר הצלחה ברוחניות** און בגשמיות. און די גמרא איז מבטיח אַז ווען דו וועסט זיך אַביסל אויסאַרבעטן אין שטוב, וועסטו ווערן ריי! **דו וועסט ווערן אַ כלי צו באַקומען שפע אפילו בגשמיות.** פאַרוואָס? ווייל דורכדעם האָסטו זיך אַליין געטראָפן.

צוליב דיין שלום בית **וועסטו פאַרבעסערן דיין מדת הסבלנות און אַלע אַנדערע מדות טובות;** דו קענסט יעצט אַסאַך בעסער אַרויסברענגען דיין אייגענע פּאָטענציאַל, און עס קומט אַרויס די אמת'ע רצון פון דיין נשמה.

ג

וכל אשר יעשה יצליח; וואָס איז דער עיקר הצלחה אין לעבן?!

הצלחה מיינט: 'זיך אַליין טוישן'

צומאָל טראַכט דער מענטש: "איך וויל דאָך אַזוי שטאַרק מצליח זיין, אָבער מיין פרוי לאָזט מיר נישט. זעט אויס אַז כ'בין געקומען אויף דער וועלט צו זיין אַ 'צדיק ורע לו'... איך לערן חובת הלבבות און כ'בין זיך מחזק, אָבער ס'טוט מיר זייער וויי. איך האָב געוואָלט מצליח זיין, און ס'איז מיר נישט באַשערט צו האָבן קיין הצלחה"...

ס'איז אַזאַ שאָד אַז דו גייסט אַרום מיט אַזויפיל צער צוליב אַ קרומע מהלך המחשבה. די ריכטיגע שאלה איז: **וואָס מיינט הצלחה?** און די תשובה איז: הצלחה מיינט **ווען דער איד ווערט אַ בעסערער מענטש פון אינעווייניג.**

רש"י זאָגט אין אָנהויב פרשת נח: **'עיקר תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים'. און דער מהר"ל** איז מסביר (גור אריה שם) פאַרוואָס טאַקע זענען די מעשים טובים געראָטן נאָכמער ווי קינדער? ווייל קינדער זענען עפּעס וואָס איז אינדרויסן פון דיר. **דו ביזט נישט געקומען אויף דער וועלט כדי צו האָבן גוטע קינדער.** דו ביזט געקומען דאָ כדי צו טון מצוות ומעשים טובים.

דיינע קינדער האָבן זיך זייער אייגענע תפקיד

אַזויפיל מענטשן וווּרן צעבראָכן און פאַלן אַראָפּ צוליב דעם טעות. זיי לויפן צו אומריכטיגע השתדלות, און **זיי וווּרן ברוגז אויפ'ן רבוש"ע:** "איך וויל האָבן גוטע קינדער. כ'האָב דאך אַזויפיל טרערן פאַרגאָסן אויף דעם, כ'האָב אַזויפיל זיך געפּלאָגט און מתפלל געווען דערויף".

זאָגן אונז רש"י און דער מהר"ל אַז **דאָס איז אַ גרויסער טעות** און ס'איז בכלל נישט אמת. דו ביזט נישט געקומען אויף דער וועלט צוליב גוטע קינדער. די קינדער זענען אַ פּקדון וואָס דו האָסט באַקומען אויף עטליכע יאָר, זיי גייען און זיי קומען און זיי האָבן זיך זייער אייגענע תפקיד. **בסך הכל זענען די קינדער אַ חלק פון דיין עבודה,** ווייל זיי העלפן דיר צו ווערן אויסגעאַרבעט.

די אמת'ע הצלחה איז, ווען דער מענטש דרייט זיך אויף דער וועלט און **ער ווייסט וועלכע ווערטער יאָ צו זאָגן און וועלכע ווערטער נישט צו זאָגן.** ער קען מוותר זיין! ער קען זיך איינצוהאַלטן! פּשוט, קוק אים אָן. **דאָס הייסט הצלחה!** וויאַזוי מאַכט ער דאָס? וויאַזוי איז ער אָנגעקומען צו אַזאַ דרגא?

דער רבי רייבט זיך אָפּ דאָס רעקל...

עס האָט פאַרציילט אַ איד וואָס איז געווען דאָרט בשעת מעשה, וועט דער **ראַחמיסטריווקער רבי** זצ"ל פון אַמעריקע, איז אַמאָל געפאָרן אינאיינעם מיט אַ גרויסן עולם אויף אַ נסיעה צו די מקומות הק' אין צפת. מ'איז דאָרט אַזוי געקראָכן אויף די שטיינער אָנצוקומען צו די קברים, און דעם רבי'נס רעקל איז געווואָרן אינגאַנצן וויים פון שטויב און זאַמד. אינמיטן וועג האָט מען אָנגעטראָפן די ריבצין ע"ה וואָס איז דאָרט געאַנגען מיט אַ באַזונדערע קבוצה פון פרויען. און וועט די ריבצין האָט דערזען דעם רבי'ן, האָט זי זיך אָנגערופן פאָרנט פון אַלע חסידים: "קוק זיך אן, דו ביזט דאָך אינגאַנצן שמוציג"...

דערציילט דער איד אַז דער רבי איז געווען ערנסט און מיט'ן גאַנצן נאַטירליכקייט האָט ער גלייך אַרויסגענומען זיין קאפּל פון אונטער'ן היט, און האָט אָנגעהויבן אָפּרייבן זיין רעקל, וועט בשעת מעשה פרעגט ער פון די אַרומיגע אויב ס'איז שוין גוט...

דאָס איז אַ מדריגה פון ענוה וואָס מ'קען זיך נישט צוגרייטן דערצו. דער רבי האָט ניטאַמאָל געגעבן אַ קליינעם ווינק מיט די אויגן: "ביטע, נישט יעצט, דאָ שטייען אַ ציבור חסידים און גבאים, כ'קען נישט יעצט זיין פאַרנומען מיט'ן רעקל"... נאר ער האָט בפשטות רעאַגירט, בשעת אַלע חסידים קוקן און האַלטן עס מיט: "יאָ, יאָ, דו ביזט הונדערט פּראָצענט געראָטן. ס'האָט טאַקע נישט קיין פּשט אַזוי אַרומצוגיין. יעצט איז עס שוין גוט?"...

דאָס איז אַ מעשה! **דאָס הייסט אַ תלמיד וואָס האָט געזען גדלות בייַ זיין רבי'ן!** מיר האָבן פאַרגעסן וויאַזוי מ'דאַרף הערן מעשיות פון צדיקים, מיר האָבן ליב מעשיות פון רוח הקודש, אָבער **דאָס איז אַ ריכטיגע מעשה פון גדלות.** דאָס וועט אָנגערופן 'הצלחה פון אַ איד אויף דער וועלט'!

אַ לעבן פון צער און וויי־טאָג

ווען אַ מענטש לעבט אַזוי, האָט ער אַן אמת'ע הצלחה. לעולם יהא אדם רך כקנה. **ער איז פּשוט וויניגער ברוגז אויף מענטשן** און ער לעבט זיך געשמאַק און רואיג. אַזוי האָט דער אויבערשטער נאַטירליך באַשאַפן דעם מענטש, נאר דער יצר הרע פאַרדרייט אונז און מאַכט אונז טראַכטן אַז "אויב איך וועל אַכטונג געבן אויף מיין כבוד וועל איך עפּעס פאַרדינען"...

לאָמיר זיך פּאָרשטעלן אַז איינער גייט דורך די זעלבע מעשה און רעאַגירט פאַרקערט. זיין בני בית זאָגט אים אַז ער איז שמוציג און דער מענטש טראַכט: "אַלעס האָט דאָך אַ גבול, זאָג עס נישט צווישן מענטשן, האָב כאָטש אַביסל טאַקט"... שפּעטער שפּאַרט ער זיך איין אין אַ צימער און ער רעדט זיך אויס פאַר זיינע גבאים: "איך קען נישט דאַוונען אַזוי, איך קען נישט ממשיך זיין מיט'ן לעבן. וואָס וויל דער רבוש"ע פון מיר? מילא אַז איך לייד אַזויפיל פון איר, אָבער **פאַרוואָס דארף עס זיין ברבים?** פאַרוואָס דארף עס זיין פאָרנט פון אַ ציבור חסידים? עס שטייט אין 'חפץ חיים' אַז אויב מ'וויל זיך אויסרעדן דאָס האַרץ איז עס אפשר נישט קיין לשון הרע. ס'איז אַ צורך מצוה"...

אַזאַ מענטש גייט דורך אַזויפיל צער, וויפיל עגמת נפש, און **ער איז נאָך געראָטן אויך...** וואָס פאַראַ לעבן איז דאָס? זיי מיר מסביר וואָס דו פאַרדינסט?! ווי **חז"ל** זאָגן (קידושין מא, א): **רגזן לא עלתה בידו אלא רגזנותו.** אַ מענטש וואָס רעגט זיך, מיינט בטעות אַז דורכדעם וועט ער אַרויסברענגען עפּעס אַ נקודה, אָבער די איינציגע נקודה וואָס ער פאַרדינט איז, **אַז ער רעגט זיך...** דאָס מציאות בלייבט אַלעס די זעלבע, נאר דו האָסט בסך הכל אַרויפגעלייגט אויף דיין האַרץ אַביסל כעס מיט אַביסל עגמת נפש.

אמת'ע הצלחה ווען ס'איז גוט אויפ'ן האַרץ

דער יצר הרע מאַכט פון אונז מטעמים, אָבער מיר דאַרפן זיך דערמאַנען דעם אמת: **הצלחה מיינט אַז ס'איז גוט פאַר'ן מענטש אויפ'ן געמיט.** איינער האָט דיר געטון עפּעס פאַרקערט ווי דו האָסט געוואָלט, אַמאָל פלעגט דיר געדויערן אַ טאָג ביז דו ביזט געקומען צו זיך. שפּעטער נעמט עס דיר נאר אַ שעה זיך צו באַרואיגן, און היינט געדויערט עס נאר אַ פערטל שעה. דאָס באַדייט אַז דו שטייגסט!

דו ביזט טאַקע נאָכנישט ביי דער דרגא פון צדיקים וואָס וווּרן בכלל נישט צערידערט דערפון, אָבער למעשה ביזטו בלויז פינף מינוט ווייט פון הצלחה, און אַמאָל ביזטו געווען אַ טאָג ווייט פון הצלחה. **דאָס אַליין איז אַ געוואַלדיגע הצלחה!** ס'וועט קומען אַ טאָג ווען דו וועסט גלייך קענען ווייטער מיט אַ רואיגקייט. וועסט נישט דאַרפן טראַכטן ביי דיר אין מח: "משוגענער וואָס ער איז, איך ענטפער אים נישט, איך בין אן עובד".. ניין, דו וועסט שפּירן באמת: "ס'איז מיר גוט, איך האָב

נישט קיין שום צער".

ווי הרה"ק **מהוסיאטין** זי"ע האָט געזאָגט: אויב חז"ל זאָגן אַז 'סייג לחכמה שתיקה', דעמאָלט וואָס איז די חכמה אַליין? די חכמה אַליין איז **ווען עס שטערט אים בכלל נישט**, און ער האָט ניטאַמאָל געשפּירט אַז ער דאַרף עפּעס ענטפערן.

אַ לעבן פון האָניג!

כ'האָב געהערט פון אַ איד וואָס האָט מיטגעהאַלטן אַמאָל ווען מ'האָט אַמאָל שטאַרק באַ'עוול'ט אַ גרויסן צדיק און מ'האָט אים נישט אַריינגעלאָזט צו זיין טאַטע. איינער וואָס איז געשטאַנען דאָרט האָט אים געגעבן אַ פרעג: "עד מתי? פאַרוואָס זענט איר שטיל?" - און זיין תשובה איז געווען: **"ס'איז האָניג, ס'איז אַזוי גוט און געשמאַק"**.

דאָס פּאַסירט נישט פון זיך אַליין, דאָס קומט טאַקע פון אַסאַך האָרעוואַניע, אָבער דורך די עבודה איז מען זוכה **צו פּשוט'ע עולם הזה, אפילו פּראַקטיש גערעדט!** ס'איז נישט קיין לייכטע אַרבעט, אָבער מ'קען דורכדעם אָנקומען צו אַזאַ גליקליך לעבן, וואָס מ'דאַרף נישט האָבן אמונה אַז דאָס הייסט גוט ווייל ס'שטייט אַזוי אין אַ ספר, נאר **מ'זעט עס בחוש מיט די פליישיגע אויגן** אַז דאָס איז די שענסטע הצלחה.

ס'איז אַלעס פאר דיין שלימות

ווען מ'שפּירט אין שטוב אַז זי שטערט דיין הצלחה, דאַרף מען זיך דערמאַנען דעם אמת, אַז זי האָט באַקומען **דעם תפקיד דיר צו ברענגען צו שלימות!** ס'איז טאַקע אַ לעבנס- אַרבעט, אָבער אויב דער מענטש האָט זיך אויסגעלערנט וויאַזוי זיך צו באַרואיגן אפילו פינף מינוט פריער ווי אַמאָל, איז דאָס שוין אַ געוואַלדיגע פאָרשריט!

מ'דאַרף זיך חזר'ן און דערמאַנען אַז דיין שטוב איז פּונקטליך אַהערגעשטעלט געוואָרן מיט אַ השגחה עליונה פאר דיין אמת'ע הצלחה! - "איך האָב נישט קיין געלט אויף אירע שטותים, איך מוטשע זיך יעדן חודש מיט געלט צוליב די אַלע שפּענדערייען"... **דערמאַן זיך אַז דאָס איז אַלעס אַ חלק פון דיין שלימות.** אויסערדעם וואָס מיר ווייסן דאך דעם כלל פון 'מזונותיו של אדם קצובין לו מראש השנה לראש השנה'.

ווען אַ מענטש הערט אויף טראַכטן אַז זיין פרוי שטערט אים, און **ער הייבט אן פאַרשטיין אַז דאָס ברענגט אים שלימות**, קען ער איר אָנהויבן מעריך און מכבד זיין, און דעמאָלט קומט טאַקע אַריין די שפע מיט אַ געוואַלדיגע השפּעה.

דאָס קינד וואָס צעשטערט דעם שיינעם בילד

דאָס זעלבע איז אַקטועל צווישן עלטערן מיט קינדער. וויפיל עלטערן דרייען זיך אַרום מיט אַזויפיל ווייטאָג אויף אַ קינד: "דו ברענגסט מיר בושות. **דו צעשטערסט מיר דאָס גאַנצע בילד פון מיין שיינע משפּחה.** דו פאַרשטייסט נישט וואָס דו טוסט מיט מיר, דו הרג'סט מיר, דו טרונקסט מיין בלוט"...

ווען מענטשן זענען עובר אויף איסורים דאורייתא און דרבנן זעט מען נישט אַז דו זאָלסט זיין אַזוי צעטראָגן. פאַרוואָס ביזטו יעצט אַזוי אויס-מענטש? ווייל **דו שפּירסט אַז דו ביזט נאר אַ מוצלח אויב דו האסט עפּעס וואָס צו ווייזן פון אינדרויסן.** אָך און וויי ווער ס'וועט טשעפּענען מיט'ן בילד וואָס איך פּרוביר אַהערצושטעלן. איך האָב שוין משקיע געווען צענדליגער טויזנטער דאָלער אַז דאָס בילד זאל שטימען, און דו קומסט מיר דאָ און מאַכסט מיר חרוב מיין בילד?

אַלע אַרומיגע העלפן אָנקומען צום אמת'ן הצלחה

טויש דיין בליק: **הייב אן פאַרשטיין וואָס מיינט אַן אמת'ער מוצלח.** אויב דו וועסט בלייבן מיט דיין אַלטן בליק, וועסטו האָבן אַ לעבן פון צער און ווייטאָג.

ווען אַ מענטש באַקומט דעם ריכטיגן בליק פאַרשטייט ער אַז ס'איז פּונקט פאַרקערט: **דאָס קינד העלפט מיר אָנקומען צו מיין שלימות.** און אויב אַזוי קען איך אים מעריך זיין. און בדרך אגב, ס'וואָלט געווען כדאי אַז איינער זאָל אים אַריינזאָגן אין אויער: "אויב דו וועסט שעצן דיין קינד, איז דאָ אַ שטאַרקע מעגליכקייט אַז דיין משפּחה בילד וועט אויך זיין פּערפעקט"...

על כל פּנים, ווען מען געדענקט אַלעמאָל אַז 'עיקר תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים', וועט מען זיין קלאָר אַז **קיינער שטערט מיר נישט, אַלע מיינע אַרומיגע העלפן מיר אָנצוקומען צו מיין אמת'ע הצלחה**, וואָס דער אויבערשטער האָט געוואָלט אַז איך זאָל דאָרט אָנקומען.

אויב איך וועל יענעם קלאַפּן, וועל איך שפּירן אַז איך אַליין בין יאָ עפּעס ווערד

>>> המשך מעמוד ח'

נקודה למחשבה

מסודר האָט בכלל נישט צוטון מיט אונזערע פּעולות! **אונזערע פּראָבלעמען ווערן נישט געלעזט צוליב אונזער השתדלות!** אַלעס וואָס פּאַסירט אויף דער וועלט ווערט דאך געפירט דורך דעם אויבערשטן, קומט אויס אַז בלויז אונזער תפלה, אונזער צדקה, און אונזער מחשבה פון אמונה, **דאָס זענען די אמת'ע זאַכן וואָס זענען מסדר דעם פּראָבלעם!**

דאָס איז זייער שווער פאר מענטשן צו הערן און מקבל זיין, ווייל מיר זענען איינגעוואוינט אַז "מעשה" איז די שטאַרקסטע זאַך, ווידעראום "מחשבה" און "דיבור" זענען שוואַכער. דעריבער וועט אַ מענטש זיך אַריינלייגן צו טון אַ 'מעשה' פון השתדלות און העכסטנס וועט ער טראַכטן אַז אודאי קען צוהעלפן אַ תפלה בעפאָר, אָדער אַ פּרוטה פאר צדקה...

אונזער מהלך המחשבה אַרבעט אַז אויב דאַרפן מיר טון השתדלות דעמאָלט מסתם העלפט עס אַביסל... מיר זענען זיך בוטח דערינען, און דאַן זען מיר אַז ס'אַרבעט נישט! פּרובירן מיר נאָכאַמאָל און נאָכאַמאָל און מיר וואונדערן זיך: "כ'האָב דאך יאָ מתפּלל געווען, כ'האָב דאך יאָ געהאַט אמונה און געלערנט בטחון, פאַרוואָס קומט עס נישט אָן?!" דער קדושת לוי גיט אונז דעם ענטפער: **ווייל מיר האָבן זיך אויך פאַרלאָזט, אפילו אַביסל, אויף אונזער השתדלות!**

טון השתדלות? יאָ! זיך פאַרלאָזן דערויף? חס ושלום!

מיינט דאָס אַז מען זאָל נישט טון די השתדלות?! **ניין! מען דאַרף טון השתדלות וויפיל עס פאַרלאַנגט זיך!** אין מערסטנס פעלער איז אפילו **אַ 'חיוב'** צו טון די נויטיגע פּעולות פון השתדלות! אָבער אויב האָט מען 'בטחון' אין דער 'השתדלות' דאַן מאַכט דאָס חרוב ונחרב די גאַנצע זאַך!

לאָמיר זיך איינגעוואוינען צו לעבן מיט דעם מהלך המחשבה: **"מען דאַרף טון השתדלות, אָבער זיך נישט פאַרלאָזן אויף השתדלות!"**, פאַרקערט גאָר, טאַקע וויבאַלד מיר 'פאַרלאָזן זיך' אויף די השתדלות, ברענגט דאָס אַז די הצלחה ווערט קאַליע!

נקודה מחשבה

ושוא תשועת אדם; גלייבן אין השתדלות מאַכט נאר קאַליע...

אַז מען 'ממליך' די חכמה שטאַרבט עס אָפּ...

דער הייליגער **באַרדיטשובער רב** זי"ע אין ספה"ק **קדושת לוי** (פירושי אגדות חז"ל) ברענגט וואָס ער האָט געהערט פון זיין רבי, דער גרויסער **מגיד פון מעזריטש** זי"ע, אויף די פּסוקים פון סוף פּרשת וישלח, "ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום" וואו די תורה רעכנט דאָרט אויס אַ רייע פון מלכים וואָס האָבן מולך געווען און דערנאָך זענען זיי געשטאָרבן - "וימלוך... וימת".

על פי קבלה גייט דאָס אַרויף אויף דעם ענין פון 'שבירת הכלים', אַז איידער די בריאה איז געווען נאָך העכערע וועלטן וואָס זענען בטל געוואָרן, אָבער מיר ווייסן דאך אַז **יעדע זאַך וואָס איז עפ"י קבלה האָט אויך אַ פּשט וואָס איז נוגע פאַר אונז אויף למעשה**, און ס'איז נישט קיין סתירה.

זאָגט דער גרויסער מגיד פּשט פון די פּסוקים "וימלוך... וימת" איז אַז אויב דער מענטש איז 'ממליך' סיי וועלכע זאַך, **דאָס הייסט אַז ער גיט אַ 'מלוכה' פאר יענע חכמה אַז דאָס וועט אים העלפן; אָדער ער גיט אַ 'מלוכה' פאר אַ געוויסן מענטש, אַז יענער קען אים העלפן;** דעמאָלט פּאַסירט באַלד אַ "וימת" - די הצלחה ווערט קאַליע! ווייל דיין מחשבה האָט אַוועקגענומען די חיות פון דער זאַך, צוליב דעם וואָס דו האסט זיך בוטח געווען דערויף!

גלייבן אין השתדלות האַקט אָפּ די חיות

די סיבה דערצו איז, ווייל אויב אַ מענטש טראַכט אַז אַ געוויסע זאַך קען אים העלפן, **צייגט ער דערמיט כאילו ס'איז חלילה דאָ עפּעס אן אַנדערע כח חוץ השי"ת;** ממילא וועט נפסק די שפע וואָס איז מחי' די זאַך! ווייל יעדע זאַך אויף דער וועלט באַקומט דאך זיין חיות פון דעם שם ה' וואָס איז דאָס מחי', און אַז דער מענטש שפּירט אַז די זאַך קען אים העלפן אָן השי"ת ח"ו, ווערט דאָס אָפּגעהאַקט פונעם אויבערשטן!

קומט אויס, אַז מיט **דיין אייגענע מחשבה האָסטו מפסיק געווען די חיות פון דער זאַך!** מיט אַזאַ מחשבה מאַכט מען אַז דאָס געלט שטאַרבט אָפּ; די חכמה שטאַרבט אָפּ; **ווייל דאָס חיות דערפון איז אַוועקגעפלויגן** צוליב דיין אומריכטיגע בטחון!

דער חובת הלבבות רעדט נישט בלויז צו 'עשירים'...

ס'איז זייער גרינג דאָס צו לערנען און זאָגן, אָבער **מיר כאַפּן נישט ווי שטאַרק אונזער גאַנצער מהלך המחשבה איז פאַרמישט מיט אַזעלכע סאָרט מחשבות!** אפילו ווען מען איז עוסק אין 'אמונה ובטחון', מען קען אפילו נאָכזאָגן שיינע מימרות אויף בטחון. דער מענטש קען זיך אויסדרוקן: "כ'האָב שוין דורכגעלערנט 'שער הבטחון', כ'קען עס אפילו בעל פה", **אָבער מען פאַרפאַסט אַן איידעלע נקודה וואס איז ממש אַן עיקר, און אָן דעם קען מען נישט גיין ווייטער!**

די סיבה פאַרוואָס מען כאַפּט נישט אָט די נקודה, איז ווייל געוועניליך ווען מען לערנט 'שער הבטחון', וואו דער חובת הלבבות זאָגט אַז מען טאָר זיך נישט פאַרלאָזן אויף די אייגענע 'עושר' און 'חכמה', טראַכט מען גלייך אַז דאָ רעדט מען צו אַן עושר אַז ער זאָל זיך נישט בוטח זיין אויף זיין עשירות.

דאָס מאַכט אויטאָמאַטיש אַז דריי-פערטל פּראָצענט מענטשן מאַכן זיך דעם חשבון אַז די ווערטער זענען נישט נוגע פאַר זיי: **"איך בין זיך נישט בוטח אין מיין עשירות, כ'האָב דאָך נישט אין וואָס..."** און אפילו אַזעלכע וואָס האָבן יאָ געלט, מיינען אַז דער חובת הלבבות רעדט אַז מען זאָל געבן מער צדקה און מען זאָל געדענקן אַז דער רבוש"ע קען צונעמען די גאַנצע געלט אין איין מינוט.

אָבער באמת איז דאָס אַ גרויסער טעות. ווייל דער חובת הלבבות האָט בלויז אָנגעכאַפּט די משלים פון 'חכמה' מיט 'עושר' **אַלס אַ ביישפּיל**, אַז אַ מענטש זאָל זיך נישט פאַרלאָזן אויף זיינע אייגענע פעאיגקייטן! יעדער מענטש האָט טויזנטער אַנדערע זאַכן וואָס פּאַסירט במשך זיין טאָג, וואָס ער כאַפּט נישט ווי שטאַרק ער איז זיך בוטח אויף די אַלע זאַכן, אַנשטאָט וואָס ער זאָל זיך פאַרלאָזן אויפ'ן אויבערשטן, און דאָס איז די סיבה פאַרוואָס ער איז נישט מצליח, ווייל **זיין אומריכטיגע בטחון בעצמו הרג'עט אַוועק דאָס חיות פון די הצלחה און שפע!**

אונזער נאטורליכער אינסטינקט: "מ'דארף עפּעס טון למעשה"...

אַלעמאָל ווען ס'קומט אונז אונטער קלענערע אָדער גרעסערע פּראָבלעמען, דעמאָלט איז גלייך דאָ דער נאַטירליכער אינסטיקט אין אונזער מח אַז מ'דאַרף עפּעס טון אויף 'למעשה' און אַזוי וועט מען דאָס מסדר זיין... דער מענטש זאָגט: **"ס'איז דאָ אַ פּראָבלעם?! בסדר, כ'וועל עס שוין מסדר זיין! מען דאַרף אָנרופן יענעם?! איך רוף אים שוין!".**

מיר זענען איינגעוואוינט אַז ביי יעדע סאָרט קאָמפּליקאַציע דאַרף מען עפּעס טון דערצו און **מיר גלייבן אין דער פעולה!** מען קען אָפּט הערן אַזאַ שפּראַך ווי: "אַז איך וועל גאָרנישט טון, וועט גאָרנישט געשען... פון זיצן אַ פיס אויף אַ פיס וועלן זאַכן נישט ווערן מסודר... אַ מענטש דארף טון וואָס מ'האָט צו טון...".

די לעזונג צו פּראָבלעמען איז נישט די 'השתדלות'

דער אמת איז אַז דאָס איז פּשוט אומריכטיג! די וועג וויאַזוי זאַכן ווערן

המשך בעמוד הקודם ‹‹‹

פטרון חודש כסלו

נתנדב לעילוי נשמתו הטהורה של

הרב הגאון החסיד האי גברא רבא הקדיש כל ימי חייו לתורה ועבודה עבד את בוראו באש להבה, זכה להעמיד תלמידים רבים בדרך התורה והיראה

הרב **אליעזר** בן הרה"ג **ר' אליהו יהושע געלדצעלער** זצ"ל - ר"י אור ישראל

נתבקש לישיבה של מעלה בדמי ימיו ביום ט' כסלו תשס"ה

זכות לימוד תורה דרבים יעמוד לנדבן ולב"ב להתברך בבני חיי מזוני רויחי מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אמן.

פטרון הפצה

נתנדב לעילוי נשמת

הרה"ק ר' אברהם דוב בן ר' דוד זצוקלל"ה בעל הבת עין

לרגל יומא דהילולא קדישא י"ב כסלו

זכות לימוד תורה דרבים של אלפי ישראל יעמוד לנדבן ולב"ב להתברך בבני חיי מזוני רויחי מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אמן.

מחשבה קודם

ארה"ב	718. 686. 8300
א"י	072. 257. 7726
בריטניה	0333. 070. 6585
בלגיה	0480. 20. 16. 18

לקבל הגליון בקביעות ע"י אימייל - info@machonhavineini. com

ניתן להשיג הגליון במקומות הבאים:

בארא פארק: ביהמ"ד סאטמאר 53 לאקער #62 ביהמ"ד קראסנא לאקער #166 ביהמ"ד ראחמיסטרוווקא–ליד המקוה ביהמ"ד טאהש–ליד המקוה The Winery 18 Ave

ווילאמסבורג: ביהמ"ד סאטמאר–בנין בראך–לאקער #213 ביהמ"ד בראשוב–לאקער 58Central Market ביהמ"ד וויען–שמש שטיבעל ביהמ"ד קראל–שמש שטיבעל

מאנסי: ביהמ"ד ויואל משה סאטמאר לאקער 40 ביהמ"ד סאטמאר 13 לאקער 25 ביהמ"ד הגדול וויזניץ לאקער 219 ביהמ"ד וויעלדניק ביהמ"ד נצח ישראל פארשע ביהמ"ד סטאלין ביהמ"ד ראחשיץ עירמאנט ביהמ"ד סאטמאר בנין שיף

קרית יואל: ביהמ"ד אהל פינא ביהמ"ד בית אלעזר ביהמ"ד בית מנחם זאב ביהמ"ד ישמח משה ביהמ"ד אבני צדק ביהמ"ד רב טוב ביהמ"ד בית דוב

לאנדאן: ביהמ"ד סאטמאר 26 לאקער 42 ביהמ"ד וויזשניץ לונדון לאקער 25 ביהמ"ד באלא 45 לאקער 33 ביהמ"ד בית התלמוד ליד הביהמ"ד ביהמ"ד חברה ש"ס בביהמ"

בואנוס איירעס בית המדרש קהל חרדים לאקער 109